

SPIS PUBLIKACJI

A. PRACE WYKONANE PRZED UZYSKANIEM STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

1.1. Książki

1. [Red.] *Sztuka Krakowa i Galicji w wieku XIX*, „Universitas”, Kraków 1991.
2. *Mundus melancholicus. Melancholiczny świat w zwierciadle sztuki*, „Universitas”, Kraków 1996.
Rec.: Anna S. Myjak, *Melancholia świata*, „Nowe Książki” 1997, nr 1, s. 41-42; Paweł Śpiewak, *W krainie melancholii. Zbiór esejów Wojciecha Bałusa o chorobie czarnej żółci*, „Życie” 4. 11. 1996, s. 10.

1.2. Artykuły i rozprawy

3. *Iluzja*, „W drodze” 138, 1985, s. 62-66.
4. *Heroizm i metafora. Józef Tischner o zjawisku myślenia*, „Znak” 373, 1985, s. 15-31.
5. *Zło pasywne*, „Znak” 382, 1986, s. 23-33.
6. *Pałace, dwory i wille Teodora Talowskiego*, „Teki Komisji Urbanistyki i Architektury” 21, 1987, s. 223-229.
7. *Mały traktat o samotności*, „Res Publica” 3, 1987, s. 71-73.
8. *Historyzm, analogiczność, malowniczość. Rozważania o centralnych kategoriach twórczości Teodora Talowskiego (1857-1910)*, „Folia Historiae Artium” 24, 1988, s. 117-138.
9. *Czy idee można zobaczyć? Uwagi o sporze pomiędzy „widzialnym” a „rzeczywistym” w dziejach myśli o sztuce*, „Znak” 421, 1990, s. 64-71.
10. *Unbestimmtheit als Bedeutungsträger. Bemerkungen über das Bild „Blick in die Ferne” von Christian Ruben*, „Mitteilungen der Österreichischen Galerie” 78/79, 1990/1991, s. 46-60.
11. *Bild und Dasein. Zur Theorie der Reinen Form von Stanisław Ignacy Witkiewicz*, w: *Art of the Twentieth*, Kraków 1991 (= Seminaria Niedzickie, t. 6), s. 88-91.
12. *Artura Grottgera „Wieczorna modlitwa rolnika”. Próba interpretacji ikonograficznej obrazu*, „Folia Historiae Artium” 27, 1991, s. 125-145.
13. *W poszukiwaniu utraconej jedności*, w: *Sztuka a technika*, PWN, Warszawa 1991, s. 153-161.
14. *Sztuka – idea – sacrum. Uwagi o XIX-wiecznych korzeniach współczesnej sytuacji sztuki sakralnej*, „Znak” 439, 1991, s. 53-65.
15. *Tatrzańskie projekty grobowca Juliusza Słowackiego. Kilka uwag historyka sztuki*, w: *Sztuka Krakowa i Galicji w wieku XIX*, Kraków 1991, s. 25-37.
16. *Architektura sakralna Teodora Talowskiego*, „ZNUJ, Prace z Historii Sztuki” 20, 1992, s. 53-79.
17. *„Maska życia zasłania prawdziwe oblicze sztuki” / „The Mask of Life Hides the True Contenance of Art”*, w: *Fainesthai*, Kraków 1992, s. 11-14.
18. *Acedia i jej skutki*, „Znak” 448, 1992, s. 72-80.
19. *Conceptions of the Slavonic Origins of European Civilization. In Search of the Reason for Nationalistic Thinking*, „History of European Ideas” 16, 1993, s. 269-272.

20. *Krakauer Kirchenbaukunst im 19. Jahrhundert*, w: *Die sakrale Architektur Krakaus vom vorromanischen Beginn bis zur heutigen Zeit*, red. Zofia Kowalska, Janineum, Wien 1993, s. 105-132.
21. Stanisława Wyspiańskiego „Widoki z okna pracowni na Kopiec Kościuszki”. *Spór o interpretację*, „Folia Historiae Artium” 29, 1993, s. 169-184.
22. *Wawel dziewiętnastowieczny: poziomy interpretacji*, „Studia Waweliana” 3, 1994, s. 11-18.
23. *Melancholia a nihilizm*, „Znak” 469, 1994, s. 67-75.
24. *Dom – przybytek – „nastrój dawności”. O kilku kamienicach Teodora Talowskiego*, w: *Klejnoty i sekrety Krakowa. Teksty z antropologii miasta*, red. Róża Godula, Wydawnictwo Wawelskie, Kraków 1994, s. 215-238.
25. *Dürer’s „Melencolia I”: Melancholy and Undecidable*, „Artibus et Historiae” 30, 1994, s. 9-21.
26. *Melancholie der Metaphysik bei Giorgio de Chirico. Ein Schicksal der Moderne*, „Ars” 1994, nr 2, s. 162-174.
27. *O istocie nihilizmu – raz jeszcze*, „Znak” 481, 1995, s. 96-104.
28. *Zjawisko historyzmu w architekturze wieku XIX. Próba opisu*, „Dzieła i Interpretacje” 3, 1995, s. 69-80.
29. *Wokół „Ecce Homo” Adama Chmielowskiego*, „Znak” 490, 1996, s. 181-194.
30. *Adam Mickiewicz a melancholia romantyczna*, „Universitas” 17 (2), 1996, s. 21-28.
31. *Ożywianie posągów. Glosa do „Akropolis”*, w: *Stanisław Wyspiański – studium artysty*, red. Ewa Miodońska-Brookes, „Universitas” Kraków 1996, s. 169-180.
32. współautor Piotr Krasny, *Kościół parafialny w Wielączy. Z badań nad początkami neogotyku w polskiej architekturze sakralnej*, „Miscellanea Łódzkie” 1 (15), 1996, s. 33-38 [1/3 tekstu].
33. *Obraz królowej Jadwigi w sztuce polskiej wieku XIX – główne wątki ikonograficzne*, w: *Błogosławiona Jadwiga Królowa – w oczekiwaniu na kanonizację*, red. Józef A. Nowobilski, katalog wystawy w Muzeum Archidiecezjalnym w Krakowie, Kraków 1997, s. 79-88.
34. *Dylematy systematycznego myślenia w historii sztuki*, w: *Historia a system. Materiały Seminarium Metodologicznego SHS*, red. Maria Poprzęcka, SHS, Warszawa 1997, s. 115-118.
35. *Zygmunt Hendel (1862-1929)*, w: *Ludzie, którzy umiłowali Kraków. Założyciele Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa*, red. Zbigniew Bieńkowski, Tow. Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, Kraków 1997, s. 89-96.
36. *Wincenty Juliusz Wdowiszewski (1849-1906)*, w: *Ludzie, którzy umiłowali Kraków. Założyciele Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa*, red. Zbigniew Bieńkowski, Kraków 1997, s. 213-220.
37. „Mistyczna” wizja gotyku w wieku XIX, „Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych Krakowskiego Oddziału PAN” 31/2, 1987 [1989], s. 63-64.
38. *Działalność architektoniczna Jana Sasa Zubrzyckiego w świetle jego poglądów teoretycznych*, „Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych Krakowskiego Oddziału PAN” 32/2, 1988 [1990], s. 279-281.

1.3. Recenzje i omówienia

39. Rec. Z. Ostrowska-Kęmbłowska, *Architektura i budownictwo w Poznaniu 1780-1880*, „Znak” 353, 1984, s. 561-564.
40. Rec. A. Kowalczykowska, *Pejzaż romantyczny*, „Znak” 375/376, 1986, s. 256-260.

41. *Sprawozdanie z sesji „Sztuka Krakowa w wieku XIX”*, „Biuletyn Historii Sztuki” 48, 1986, s. 357-358.
42. *Sprawozdanie z sesji „Sztuka Krakowa i Galicji w wieku XIX”*, „Biuletyn Historii Sztuki” 49, 1987, s. 404-406.
43. *Giorgio de Chirico – melancholia metafizyki*, „Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń PAU” 59, 1995, s. 33.
44. Rec. J. Tischner, *Filozofia dramatu. Wprowadzenie*, „Znak” 434, 1991, s. 105-111.
45. Rec. G. Dufour-Kowalska, *Caspar David Friedrich. Aux sources de l’imaginaire romantique*, „Znak” 458, 1993, s. 182-187.
46. In memoriam: *Bohdan Lisowski (1924-1992)*, „Folia Historiae Artium” 29, 1993, s. 5-8 [przedruk: „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki” 41, 1996].

B. PRACE WYKONANE PO UZYSKANIU STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

1.1. Książki

47. *Malarstwo sakralne w Polsce*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2001.
48. *Figury losu*, „Universitas”, Kraków 2002 [zawiera pozycje: 11, 12, 15, 17, 21, 22, 29, 30, 31, 59, 84].
Polemika: M. Haake, *W(y)prowadzenie do hermeneutyki. O nowej książce Wojciecha Balusa*, „Artium Quaestiones” 18, 2005, s. 139-151.
49. *Krakau zwischen Traditionen und Wegen in die Moderne. Zur Geschichte der Architektur und der öffentlichen Grünanlagen im 19. Jahrhundert*, Franz Steiner Verlag, Stuttgart 2003 (= Forschungen zur Geschichte und Kultur des östlichen Mitteleuropa, t. 18).
Rec.: A. Zabłocka-Kos, „Centropa. A Journal of Central European Architecture and Related Arts” 4, 2004, nr 2, s. 177-179; B. Störtkuhl, „Sehepunkte” 4, 2004, nr 12 (www.sehepunkte.de); to samo: „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung” 53, 2004, Heft 4, s. 613-615; I. Röskau-Rydel, „Jahrbuch für Geschichte Osteuropas” 54, 2006, Heft 4, s. 631-633; H. Kozińska-Witt, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historica” 6, 2007, s. 241-242.
50. współautorzy: Ewa Mikołajska, ks. Jacek Urban, Joanna Wolańska, *Sztuka sakralna Krakowa w wieku XIX. Część pierwsza*, „Universitas”, Kraków 2003; tu: *Wprowadzenie* (s. 7-13) i rozdział II: *Architektura sakralna w Krakowie i Podgórzu* (s. 89-140) [około 1/3 tomu].

1.2. Artykuły i rozprawy

51. *From Mourning to Melancholy. Toward a Phenomenology of the Modern Human Condition*, „Analecta Husserliana” 52, 1998, s. 411-418.
52. *Muzyka, melancholia, nuda*, w: *Nuda w kulturze*, red. Przemysław Czapliński, Piotr Śliwiński, „Rebis”, Poznań 1999, s. 271-289.
53. *Osiągalne – nieosiągalne. O pejzażach z motywem krzyża w twórczości Caspara Davida Friedricha*, w: *Miejsce rzeczywiste – miejsce wyobrażone. Studia nad kategorią miejsca*, red. Małgorzata Kitowska-Łysiak, Elżbieta Wolicka, Wydawnictwo Naukowe KUL, Lublin 1999, s. 107-128.
54. współautor Piotr Krasny, *Architektura Szkół im. Zamoyskich w Szczebrzeszynie*, w: *Sztuka dawnej Ziemi Chełmskiej i województwa białego*, red. Piotr Krasny, „Universitas”, Kraków 1999, s. 111-131 [1/3 tekstu].

55. *Pater Juliusz Drohojowski und das Wesen des Stadtparks*, „Stadt und Grün. Das Gartenamt” 47, 1998, s. 129-131.
56. *Grupa Ukrzyżowania na fasadzie kościoła św. Elżbiety we Lwowie*, „Przegląd Wschodni” 6, 1999/2000, nr 2 (22), s. 311-324.
57. *Zwischen Stilsprache und archäologischer Treue: Zur Symbolik des Kirchengebäudes im 19. Jahrhundert*, „Münchener Jahrbuch der bildenden Kunst” 3. F., 51, 2000, s. 229-242.
58. *Cracow*, „Centropa. A Journal of Central European Architecture and Related Arts” 1, 2001, s. 25-29.
59. *Rodakowski, Dürer i „polska” melancholia*, w: *Mistrzowi Mieczysławowi Porębskiemu – uczniowie*, Instytut Historii Sztuki UJ, Kraków 2001, s. 23-43.
60. *Dwa kościoły. O możliwości znaczeń symbolicznych w architekturze sakralnej czasów autonomii języka artystycznego*, w: *Ars graeca – ars latina. Studia dedykowane Profesor Annie Różyckiej Bryzek*, Wydawnictwo UJ, Kraków 2001, s. 461-478 [wersja niemiecka: *Dis Symbolik in der zeitgenössischen Sakralarchitektur – zwei polnische Beispiele*, w: *Hessische Akademie der Forschung und Planung im ländlichen Raum. Jahrgabe 2002*”, Kassel 2001, s. 51-69].
61. *Kinder und Jugend im Volksgarten. Von den Anfängen bis zur Entstehung des Reformparks*, „Die Gartenkunst” 13, 2001, s. 65-75.
62. *„Perle der Renaissance diesseits der Alpen”. Die italienische Renaissance in Krakau als Herausforderung für das 19. Jahrhundert*, w: *Die Neurenaissance. Ansprüche an einen Stil. Zweites Historismus-Symposium Bad Muskau*, red. Walter Krause, Heidrun Laudel, Winfried Nerdinger, Verlag der Kunst, Dresden 2001, s. 203-217.
63. *Droga do romantycznych widoków górskich krain i stron ojczystych*, w: *Od Pieskowej Skały do Morskiego Oka. Prace pejzażowe Jana Nepomucena Głowackiego*, katalog wystawy w Zamku w Pieskowej Skale, Kraków 2001, s. 9-24.
64. *Encyklopedia sztuki polskiej*, Wydawnictwo Kluszczyński, Kraków 2001, jednaście haseł: „eklektyzm”, „historyzm”, „Fryderyk Albert Lessel”, „romantyzm”, „styl”, „styl nadwiślański”, „styl narodowy”, „styl wiślano-bałtycki”, „szkoły artystyczne w Polsce”, „Alfred Zachariewicz”, „Julian Zachariewicz”.
65. *Przeciw pogaństwu i nagości. O przyczynach nieakceptacji renesansu w teorii i historii sztuki sakralnej wieku XIX*, w: *Magistro et amico – amici discipulique. Lechowi Kalinowskiemu w osiemdziesięciolecie urodzin*, Wydawnictwo UJ, Kraków 2002, s. 123-130.
66. *Limits of Influence: Gottfried Semper and Poland*, „Centropa. A Journal of Central European Architecture and Related Arts” 2, 2002, s. 115-127.
67. *Das Kruxifix an der Fassade. Prolegomena zur Ikonographie der Kirchenbaukunst im 19. Jahrhundert*, „Wiener Jahrbuch für Kunstgeschichte” 52, 2002, s. 131-151 i 223-236.
68. *Uwagi o kościele w Krzeszowicach Karla Friedricha Schinkla*, w: *Marmur dziejowy. Studia z historii sztuki*, Wydawnictwo PTPN, Poznań-Wrocław 2002, s. 325-335.
69. *Introduction: Art, Religion, Confessions, Nations and Politics*, „Centropa. A Journal of Central European Architecture and Related Arts” 3, 2002, s. 178-182.
70. *Renesans w wieku XIX i XX: fascynacja i sprzeciw*, w: *Recepcja renesansu w wieku XIX i XX*, SHS, Łódź 2003, s. 11-33.
71. *Teoria i praktyka sztuki sakralnej w okresie pontyfikatu abpa Józefa Bilczewskiego*, w: *Błogosławiony Józef Bilczewski arcybiskup metropolita lwowski obrządku łacińskiego*, red. J. Wołczański, Wydawnictwo Naukowe PAT, Kraków 2003 (= *Studia do Dziejów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego*, t. 16), s. 49-62.

72. „*Polnische Architektur kann nur mit dem Gefühl erkannt werden*”. *Der national-romantische Diskurs in der Kunsttheorie von Jan Sas Zubrzycki (1860-1935)*, w: *Die Kunsthistoriographien in Ostmitteleuropa und der nationale Diskurs*, red. Robert Born, Alena Jantková, Adam S. Labuda, Gebrüder Mann Verlag, Berlin 2004 (= Humboldt-Schriften zur Kunst- und Bildgeschichte, t. 1), s. 138-154.
73. *Wyspiański i tradycja. Na przykładzie witrażu ze świętym Franciszkiem*, „Teksty Drugie” 88, 2004, s. 97-114.
74. *Wdzięczność. Żegnając prof. Lecha Kalinowskiego (12 IX 1920 – 15 VI 2004)*, „Tygodnik Powszechny” 26 (2868), 2004, s. 18 (w skrócie i ze zmianami: *Lech Kalinowski*, w: *Kronika Uniwersytetu Jagiellońskiego za rok 2003/2004*, red. A.K. Banach, Kraków 2006, s. 309-310).
75. *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, Warszawa 2003, t. 17, hasła sygnowane: „Jan Matejko” (s. 115-116), „Józef Mehoffer” (s. 221-222); t. 18, 2003: „neobarok” (s. 437), „neogotyck” (s. 439), „neorenesans” (s. 450-451); hasła niesygnowane: „neorokoko” (s. 451), „neoromanizm” (s. 451); t. 19, 2003: „Joseph Maria Olbrich” (s. 430); t. 21, 2004: „Filip Pokutyński” (s. 276); t. 22, 2004: „Tomasz Pryliński” (s. 391); t. 23, 2004: „Feliks Radwański (mł.)” (s. 88), „Feliks Radwański (st.)” (s. 88); t. 24, 2004: „Gottfried Semper” (s. 517); t. 25, 2004: „August Sicard von Siccardsburg” (s. 36); t. 26, 2005: „Tadeusz Stryjeński” (s. 159); t. 27, 2005: „Teodor Talowski” (s. 145); t. 28, 2005: „Otto Wagner” (s. 502); t. 29, 2005: „Friedrich Weinbrenner” (s. 62-63).

2. Podręczniki, skrypty

76. *Sztuka*, w: *Oświecenie*, Wydawnictwo SMS, Bochnia-Kraków-Warszawa 2003 (= Historia literatury polskiej, t. 4/1), s. 109-144.
77. *Sztuka*, w: *Romantyzm*, Wydawnictwo SMS, Bochnia-Kraków-Warszawa 2003 (= Historia literatury polskiej, t. 5/1), s. 115-146.
78. *Sztuka*, w: *Pozytywizm*, Wydawnictwo SMS, Bochnia-Kraków-Warszawa 2003 (= Historia literatury polskiej, t. 6/1), s. 95-128.
79. *Sztuka*, w: *Młoda Polska*, Wydawnictwo SMS, Bochnia-Kraków-Warszawa 2004 (= Historia literatury polskiej, t. 7), s. 139-202.

B. PRACE WYKONANE PO UZYSKANIU TYTUŁU PROFESORA

1.1. Książki

80. *Sztuka sakralna Krakowa w wieku XIX. Część druga: Matejko i Wyspiański*, Kraków 2007 [fragment: *Niesamowite i nieredukowalne*, „Alma Mater” 97, 2007 (numer specjalny), s. 29-32].

1.2. Artykuły i rozprawy

81. *Der andere Garten oder was alles nachts im Stadtpark geschehen kann*, w: *Der andere Garten. Erinnern und Erfinden in Gärten von Institutionen*, red. Natascha N. Hofer, Anna Ananieva, Göttingen 2005 (= Formen der Erinnerung, Bd. 22), s. 87-99.
82. *Architektur als Stil. Zu den Grundlagen der Architektur des 19. Jahrhunderts*, w: *Von Schinkel bis van de Velde. Architektur- und kunstgeschichtliche Beiträge vom Klassizismus bis zum Jugendstil. Festschrift für Dieter Dolgner zum 65. Geburtstag*, red. Angela Dolgner, Leonhard Helten, Gotthard Voß, [Halle (Saale)] 2005, s. 33-48.

83. *A zakopanei stílus és a lengyel nemzeti stílusról folytatott viták az építészetben és iparművészetben / The Zakopane Style and the Ongoing Debate about the Polish National Style in Architecture and Design*, w: *A modernizmus kezdetei Közép-Európa építésztében. Lengyel, cseh, szlovák és magyar építészeti írások a 19-20. század fordulójáról / The Beginnings of Modernism in Central European Architecture. Polish, Czech, Slovak and Hungarian Architectural Writings at the Turn of the 20th Century*, red. Katalin Keserü, Péter Haba, [Budapest] 2005, s. 26-31.
84. *Zentralbautendenzen in der Sakralarchitektur des 19. Jahrhunderts. Die Rolle des Oktogonmotivs*, w: *Wanderungen: Künstler – Kunstwerk – Motiv – Stifter. Beiträge der 10. Tagung des Arbeitskreises deutscher und polnischer Kunsthistoriker in Warschau, 25.-28. September 2003*, red. M. Omilanowska, A. Straszewska, Warszawa 2005 (= *Das Gemeinsame Kulturerbe / Wspólne Dziedzictwo*, t. 2), s. 323-333.
85. *Mówiące kamienie*, w: *Polski korona. Motywy wawelskie w sztuce polskiej 1800-1939*, katalog wystawy w Zamku Królewskim na Wawelu, Kraków 2005, s. 20-23.
86. *Zapośredniczenie przez historię. O teorii sztuki sakralnej w XIX wieku*, w: *Obraz zapośredniczony*, red. M. Poprzęcka, Warszawa 2005, s. 137-149.
87. *Historia sztuki wobec nauk historycznych*, w: *Dzieło sztuki: źródło ikonograficzne, czy coś więcej? Materiały sympozjum XVII Powszechnego Zjazdu Historyków w Krakowie, 15-18 września 2004*, red. M. Fabiański, Warszawa 2005, s. 37-44.
88. *The Oxford Companion to the Garden*, red. P. Taylor, Oxford 2006: 15 haseł sygnowanych: „Arkadia” (s. 19), „Choroszcz” (s. 108), „Gerard Ciołek” (s. 109), „Gołuchów” (s. 196-197), „Dr Jordan Park” (s. 256-257), „Kozłówka” (s. 268-269), „Kórnik” (s. 268), „Łazienki” (s. 277-278), „Mogilany” (s. 313), „Opinogóra” (s. 348), „Planty” (s. 385), „Poland” (s. 388-389), „Puławy” (s. 397), „Rogalin” (s. 411), „Wilanów” (s. 511).
89. *Kultura nie znosi pustki*, w: *Poszukiwanie sensów. Lekcja z czytania kultury*, red. P. Kowalski i Z. Libera, Kraków 2006, s. 61-73.
90. *Nagrobek królowej Jadwigi w katedrze na Wawelu*, w: *Święta Jadwiga Królowa. Abyśmy byli godni tego dziedzictwa*, Kraków 2006, s. 103-127.
91. *O dwóch wyobrazeniach Boga w malarstwie sakralnym na przełomie XIX i XX wieku*, w: *Figury i figuracje*, red. M. Kitowska-Łysiak, R. Kasperowicz, M. Lachowski, L. Lameński, Warszawa 2006, s. 127-152.
92. *Stanisław Wyspiański i krakowski kościół Franciszkanów*, w: *Z dziejów kościoła Franciszkanów w Krakowie*, red. Z. Kliś, Kraków 2006, s. 217-234.
93. *Jak się polemizuje młotem (hermeneutycznym)*, „*Artium Quaestiones*” 17, 2006, s. 387-406.
94. *Pamięć czy historia*, w: *Artifex docus. Studia ofiarowane profesorowi Jerzemu Gadamskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. W. Bałus, M. Walczak, W. Walanus, Kraków 2007, t. 1, s. 51-58.
95. *Gotyk bez korzeni* (Rec. M. Czermińska, *Gotyk i pisarze. Topika opisu katedry*, Gdańsk 2005), „*Konteksty*” 61, 2007, nr 1 (276), s. 99-104
96. *Dan Brown, jego macho i problem prawdy*, „*Konteksty*” 61, 2007, nr 1 (276), s. 121-122.
97. „*La Cathédrale*” of Joris-Karl Huysmans and the Symbolical Interpretation of the Gothic Cathedral in the 19th Century, „*Artibus et Historiae*” 57, 2008, s.165-182; skrócona wersja polska: „*La Cathédrale*” Joris-Karla Huysmansa a mit katedry gotyckiej, „*Przegląd Humanistyczny*” 51, 2007, nr 4 (403), s. 89-107.
98. *Gotik ohne Gott? – Die (Wieder)Entdeckung der mittelalterlichen Symbolik und Ikonographie im 19. Jahrhundert*, „*Hessische Akademie der Forschung und Planung im ländlichen Raum. Jahresgabe 2007*”, s. 67-84.

99. *Die Stadtparks in Krakau 1850-1918*, w: *Stadtparks in der österreichischen Monarchie 1765-1918. Studien zur bürgerlichen Entwicklung des urbanen Grüns in Österreich, Ungarn, Kroatien, Slowenien und Krakau aus europäischer Perspektive*, red. Géza Hajós, Wien-Köln-Weimar 2007, s. 217-225.
100. [współautor: P. Krasny] *Das 19. Jahrhundert und der Barock. Zwei Seiten einer Medaille*, w: *Generationen – Interpretationen – Konfrontationen*, red. Barbara Balaážová, Bratislava 2007, s. 27-37 [poszerzona wersja polska: *Wiek XIX wobec baroku. Dwie strony medalu*, [w:] *Barok i barokizacja*, red. K. Brzezina, J. Wolańska, Kraków 2007, s. 17-37].
101. *Painting and Sculpture in Poland at the Turn of the 19th Century*, w: *Metaphor and Myth. Literary and Historical Motifs in Polish Art at the Turn of the 19th Century*, katalog wystawy w Rydze i Tallinie 2007/2008 (także w lokalnych wersjach językowych), s. 13-37.
102. *Co oglądamy, patrząc na witraże w pawilonie przy Placu Wszystkich Świętych w Krakowie?*, „Alma Mater” 97, 2007 (numer specjalny), s. 90-93.
103. *Dziecko – tajemnica. Stanisława Wyspiańskiego „Dziewczynka przed dzbankiem z kwiatami”*, „Teksty Drugie” 6 (108), 2007, s. 198-206.
104. *Wielka inicjacja. O znaczeniu podróży do Francji w roku 1890 dla poglądów i postawy artystycznej Stanisława Wyspiańskiego*, „Przestrzenie Teorii” 8, 2007, s. 71-88.

C. PRACE WYKONANE PO UZYSKANIU STANOWISKA PROFESORA ZWYCZAJNEGO

1.1. Książki

105. *Gotyk bez Boga? W kręgu znaczeń symbolicznych architektury sakralnej XIX wieku*, Toruń 2011 (= Monografie FNP)
Rec. Jacek Hnidiuk, *Sakralny gotyk według Bałusa*, „Forum Akademickie”, <http://forumakademickie.pl/recenzje/sakralny-gotyk-wedlug-balusa>
106. *Efekt widzialności. O swoistości widzenia obrazów, granicach ich odczytywania i antropologicznych aspektach sztuki*, Kraków 2013

1.2. Artykuły i rozprawy

107. *Pustoszenie i ujarznienie. Stanisław Wyspiański wobec umierania*, w: *Oblicza Narcyza: obecność autora w dziele*, red. M. Cieśla-Korytowska, I. Puchalska, M. Siwiec, Kraków 2008, s. 537-545.
108. *Do granic tożsamości. O portretach zdwojonych Stanisława Wyspiańskiego*, w: *Stanisław Wyspiański w labiryncie świata, myśli i sztuki*, red. A. Czabanowska-Wróbel, Kraków 2009, s. 349-356 (także: „Przestrzenie Teorii” 9, 2008, s. 19-28)
109. *O datowaniu rysunku Stanisława Wyspiańskiego „Komórka w podwojeniu” w zbiorach Muzeum UJ*, „Opuscula Musealia” 16, 2008, s. 103-105.
110. *Wyspiański – narodowy czy europejski?*, w: *Przemysław wszystko... Stanisława Wyspiańskiego modernizacja wyobraźni zbiorowej*, red. Małgorzata Okulicz-Kozaryn, Mateusz Bourkane i Miachał Haake, Poznań 2009, s. 11-38.
111. *Do granic. Olga Tokarczuk i Władysław Strzemiński*, „Teksty Drugie” 3(116), 2009, s. 103-120.
112. *Wyjście z cienia*, „Konteksty” 53, 2009, nr 3, s. 32-35 [przedruk: *Dom – droga istnienia. Katalog Triennale Sztuki Sacrum*, Częstochowa 2009, s. 10-13].
113. *Nastrój jako alibi*. „Święto Trąbek” Aleksandra Gierymskiego, w: *Sztuka słowa – sztuka obrazu. Studia dedykowane prof. Ewie Miodońskiej-Brookes*, red. J. Zach, A. Ziółowicz, Kraków 2009, s. 153-160.

114. *Józefa Mehoffera portret Konstantego Laszczki w pracowni albo o ograniczeniach „faktologii”*, „Artium Quaestiones” 20, 2009, s. 231-247.
115. *Rzecz, istota, cień i ślad*, w: *Istota Rzeczy. Tomasz Tatarczyk. Malarstwo / The Essence of the Matter. Tomasz Tatarczyk Painting*, Warszawa 2009 s. 2-16.
116. *Prawa dłoń Stwórcy w witrażu Wyspiańskiego „Stań się” reflekssem odkrycia promieniowania rentgenowskiego?*, „Polish Journal of Radiology” 4 (74), 2009, s. 112-114.
117. *Jan Białostocki a George Kubler. W pogoni za systemem*, w: *Białostocki*, red. Magdalena Wróblewska, Warszawa 2009, s. 77-85 (wersja ang.: *Jan Białostocki and George Kubler. In an Attempt to Catch Up with the System*, „Ars” 43, 2010, nr 1, s. 119-125).
118. *„Pomoc” Zbyluta Grzywacza. Albo o metaforze i metonimii w „czasie marnym”*, w: *Artysta wobec siebie i społeczeństwa – twórczość Zbyluta Grzywacza i jej konteksty*, red. J. Boniecka, Kraków 2010 (= *Studia i Materiały Naukowe Muzeum Narodowego w Krakowie*), s. 205-216.
119. *„Budujemy nowy dom...”*, „Konteksty” 64, 2010, nr 2-3, s. 233-239.
120. *Einführung*, w: *Die Etablierung und Entwicklung des Faches Kunstgeschichte in Deutschland, Polen und Mitteleuropa (anlässlich des 125-jähriges Gründungsjubiläums des ersten Lehrstuls für Kunstgeschichte in Polen)*, red. W. Bałus, J. Wolańska, Warszawa 2010, s. 11-20.
121. *Die Gedächtniskirche in Wadowice – eine Votivkirche nach dem Attentat auf Johannes Paul II*, w: *Moderne Kirchenbauten als Erinnerungsräume und Gedächtnisorte*, red. K. Kappel, M. Müller, F. Janson, Regensburg 2010 (= *Bild – Raum – Feier. Studien zur Kirche und Kunst*, t. 9), s. 143-154.
122. *Poetyka kontestacji PRL-u w obrazach Grupy Wprost i Jurry’ego Zielińskiego*, „Konteksty” 64, 2010, nr 4, s. 140-149.
123. *Dlaczego Warburg?*, „Przegląd Kulturoznawczy” 2 (8), 2010, s. 25-53.
124. *Wpływowe residua*, w: *Historia sztuki dziś*, red. J. Jarzewicz, J. Pazder, T.J. Żuchowski, Warszawa 2010, s. 37-46.
125. *Sejsmografia Wróblewskiego (rec. J. Michalski, Chłopiec na żółtym tle. Teksty o Andrzeju Wróblewskim)*, „Znak” 660, 2010, s. 121-124.
126. *Max Dvořák betrachtet Tintoretto oder über den Manierismus*, „Ars” 44, 2011, nr 1, s. 26-44.
127. *Czy prawda jest banałem? Uwagi o realizmie*, w: *Mit, prawda, imaginacja*, red. P. Kowalski, Wrocław 2011 (= *Colloquia Anthropologica et Communicativa*, red. P. Kowalski, t. 3), s. 27-40.
128. *Dark rooms i bezformie*, w: *Ciało cielesne*, red. K. Konarska, Wrocław 2011 (= *Colloquia Anthropologica et Communicativa*, red. P. Kowalski, t. 4), s. 175-179.
129. *Od „katechizmu pomnikowego” do „Biblii ubogich”*, w: *Fides imaginem quaerens. Studia ofiarowane Księdzu Profesorowi Ryszardowi Knapińskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. A. Kramiszewska, Lublin 2011, s. 25-29.
140. *O możliwości napotkania podmiotu twórczego w dziele*, w: *Podmiot/podmiotowość. Artysta – historyk – krytyk*, red. M. Poprzęcka, Warszawa 2011, s. 19-31.
130. *Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego jako wyraz procesów modernizacyjnych w Galicji*, w: *Kraków i Galicja wobec przemian cywilizacyjnych 1866-1914*, red. K. Fiołek, M. Stala, Kraków 2011, s. 211-222.
131. *„Katalog danych, którym wymyka się ostateczny sens”*. Czesław Miłosz, wiersz „Nie więcej” i obrazy, „Konteksty” 65, 2011, nr 4, s. 30-42.

132. *Prowincja – środek świata* (rec. Dariusz Czaja, *Gdzieś dalej, gdzie indziej*, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2010, seria Sulina), „Tygodnik Powszechny” 10 (3217), 6 marca 2011, s. 36-37.
133. *Saturn i melancholia* (rec. R. Klibansky, E. Panofsky, F. Saxl, *Saturn i melancholia*, Kraków 2009), „Kronos” 1 (16), 2011, s. 289-291.
134. *W poprzek głównego nurtu? Ksawery Piwocki i Lech Kalinowski o szkole wiedeńskiej historii sztuki*, „Modus” 10-11, 2011, s. 7-22.
135. *Poza metaforą i sophrosyne. Aby Warburg o kataklizmach*, w: *Powodzie, plagi, życie i inne katastrofy*, red. K. Konarska, P. Kowalski, Wrocław 2012 (= *Colloquia Anthropologica et Communicativa*, red. P. Kowalski, t. 5), s. 391-403.
136. *Czytać czy widzieć? O granicy lektury obrazów*, w: *Kultura: pamięć i zapomnienie. Księga poświęcona pamięci Profesora Piotra Kowalskiego*, red. B. Jastrzębski, K. Konarska, A. Lewicki, Wrocław 2012, s. 49-59.
137. *Widzialność świata i forma artystyczna*, w: A. v. Hildebrand, *Problem formy w sztukach plastycznych*, tłum. T. Zatorski, oprac. W. Bałus, Warszawa 2012, s. 7-13.
138. *A Marginalized Tradition? Polish Art History*, w: *Art History and Visual Studies in Europe. Transitional Discourses and national Frameworks*, red. Matthew Rampley i inni, Leiden-Boston 2012, s. 439-449.
139. *Ksawery Piwocki a wiedeńska i lwowska szkoła historii sztuki*, „Etnografia Nowa” 4, 2012, s. 137-150; wersja angielska: *Ksawery Piwocki and the Vienna and Lvov Schools of Art History*, „Journal of Art Historiography” 8, 2013: <http://arthistoriography.files.wordpress.com/2013/06/balus.pdf>
140. *Nowy systemat wiedzy*, w: Johann Joachim Winckelmann, *Dzieje sztuki starożytnej*, tłum. Tadeusz Zatorski, Kraków 2012, s. XIII-XXVII.
141. *Manierizm w sieci, czyli problem z normą klasyczną*, w: *Maniera – manierizm – manieryczność*, red. J. Friedrich, M. Omilanowska, J. Bielak, Warszawa 2012, s. 11-25.
142. *Monumentale Gegengeschichte. Die Entwürfe der Glasfenster für den Krakauer Dom von Stanisław Wyspiański*, „Österreichische Zeitschrift für Kunst und Denkmalpflege” 66, 2012, nr 3-4, s. 487-495 [wyszło we wrześniu 2013].
143. *MOCAK und der Mythos der Modernität in Krakau*, „Bildwelten des Wissens. Kunsthistorisches Jahrbuch für Bildkritik” 10/1, 2013, s. 65-74.
144. *„Sie verstehen keine Kunst, aber begreifen ihren Geist”. Die Stellung der Krakauer Franziskaner zur Kunst um 1900*, „Meno istorija ir kritika / Art History & Criticism” 9, 2013, s. 37-51.
145. *Der Wawel – Dom und Königsgräber*, w: *Religiöse Erinnerungsorte im Ostmitteleuropa. Konstitution und Konkurrenz im nationen- und epochenübergreifenden Zugriff*, red. Joachim Bahlcke, Stefan Rohdewald, Thomas Wunsch, Berlin 2013, s. 271-278.
146. *Teodor Talowski*, w: *Österreichisches Biographisches Lexikon 1815-1950*, Wien 2013, t. 13, z. 64, s. 192.
147. *Posłowie do transgresji*, w: *Współczesność – historia nieznaną. Studia z historii sztuki*, red. Wojciech Włodarczyk, Warszawa 2013, s. 323-332.
148. *O poglądach Maksymiliana Gierymskiego na sztukę*, w: *Maksymilian Gierymski. Dzieła – inspiracje – recepcja* [katalog wystawy w MNK], Kraków 2014, s. 153-187.
149. *Wstęp*, w: *Korpus witraży z lat 1800-1945 w kościołach rzymsko-katolickich metropolii krakowskiej i przemyskiej*, red. Wojciech Bałus, Tomasz Szybisty, t. I: Danuta Czapczyńska-Kleszczyńska, Tomasz Szybisty, *Dekanaty krakowskie*, Kraków 2014, s. 8-9.

150. *Modi memorandi. Leksykon kultury pamięci*, red. Magdalena Saryusz-Wolska, Robert Traba, Warszawa 2014 [hasła: *architektura* (s. 43-45), *historyzm* (s. 171-172), *melancholia* (s. 221-222), *pomnik* (s. 387-388), *ruina* (s. 442-444)]
151. „Symmetria” czy przypadek?, w: *W krainie metarefleksji. Księga poświęcona Profesorowi Czesławowi Robotyckiemu*, red. Janusz Barański, Monika Golonka-Czajkowska, Anna Niedźwiedz, Kraków 2015, s. 539-550.

1.3. Krytyka artystyczna

152. *Ikona miasta*, „Artluk” 2 (12), 2009, s. 50-52.
153. *Pies uwieczniony. Tomasz Tatarczyk w „Zderzaku”*, „Artluk” 1 (11), 2009, s. 22-23.
154. *Podróż i pamięć*, „Artluk” 3 (13), 2009, s. 84-86.
155. *Efemeryczny szczegół i trwałe banal*, „Artluk” 4 (14), 2009, s. 38-40.
156. „Jak” Tomasza Tatarczyka, „Artluk” 1 (15), 2010, s. 68-71.
157. *Wieczny powrót Konrada Pustoly*, „Artluk” 2 (16), 2010, s. 78-81.
158. *O dziecinnym i poważnym sposobie odbioru sztuki*, „Artluk” 4 (18), 2010, s. 46-51.
159. *Dawid Czycz w świecie zwierząt*, „Artluk” 4 (18), 2010, s. 54-57.

Inne

160. *Mysz do kota (filadelfijskiego)*, http://tygodnik.onet.pl/89,0,73272,mysz_do_kota_filadelfijskiego,artykul.html
161. *Markowi Zgórniakowi w odpowiedzi*, „Biuletyn Historii Sztuki” 75, 2013, nr 1, s. 123-137.

W druku

162. *Gotik ohne Gott? Die Symbolik des Kirchengebäudes im 19. Jahrhundert* (Peter Lang Verlag)
163. „Der verfemte Teil”. *Die polnische Kunstgeschichte und der kommunistische Diskurs nach dem Tod Stalins*, „Kunsttexte.de/Ostblick. E-Journal für Kunst- und Bildgeschichte“
164. „Diaphanum”. *Bildwissenschaftliche Überlegungen zur Glasmalerei*, w: *Licht(T)räume*
165. *Czego chcą ornamenty?*, w: *Ornament i dekoracja dzieła sztuki. Materiały LXIII Ogólnopolskiej Sesji Naukowej SHS*
166. *Collegium Iuridicum jako siedziba Instytutu Historii Sztuki*, w: *Collegium Iuridicum*, red. Stanisław Sroka
167. *Mieczysław Porębski: Man and Architecture In Iconosphere*, w: *Re-humanizing Architecture. New Forms of Community, 1950-1970*
168. *Robert Kuśmirowski i świat „przedmiotów” zbędnych*, w: *O rzeczach zbędnych, zagubionych i zmarnowanych*, red. M. Czapiga, K. Konarska (= *Colloquia Anthropologica et Communicativa*)
169. *Die Sigismundkapelle in Krakau oder die Renaissanceforschung zwischen dem wissenschaftlichen Diskurs der Stalinzeit und dem venezianischen Spiegel des Eisernen Vorhangs*, „Ars“
170. *Heinrich Wölfflin: Podstawowe pojęcia historii sztuki*, w: *Kunstgeschichten 1915. Heinrich Wölfflins „Kunstgeschichtliche Grundbegriffe“ im Kontext*

171. *In the shadow of Vienna – in the glow of a classic. Some remarks on the reception of Heinrich Wölfflin in the polish art history, w: Heinrich Wölfflin's "Kunstgeschichtliche Grundbegriffe" at 100 Worldwide (Studies in History of Art)74*